

VERSLAG VAN DE NEDERLANDSE DELEGATIE NAAR DE 68ste JAARVERGADERING VAN DE INTERNATIONALE WALVISVAART COMMISSIE (IWC)

Portorož, Slovenië, 17-21 oktober 2022

I. Nederlandse delegatie

De Nederlandse delegatie bestond uit: Commissioner [REDACTED] en Alternate Commissioner [REDACTED] (LNV).

Voorafgaand aan de plenaire vergadering vonden vergaderingen van sub-comités plaats, waarvan de verslagen in de plenaire vergadering (17 t/m 21 oktober) werden besproken.

De hoofdlijn van de inzet van de Nederlandse delegatie was gericht op het bewaren van de eensgezindheid binnen de Europese Unie en het verdedigen van de gezamenlijke standpunten, waaronder het waarborgen van het moratorium en het voortbestaan van de IWC.

II. Achtergrond

Oorspronkelijk diende het verdrag en de bijbehorende commissie ter regulatie van walvisvaart. Het IWC overziet de afspraken betreffende walvisjacht die zijn vastgelegd in het ICRW (International Convention on the Regulation of Whaling), en of deze toe zijn aan herziening. Vanwege maatschappelijke ontwikkelingen en achteruitgang van de populaties is het accent meer komen te liggen op de bescherming van walvissen. Sinds 1982 is een moratorium van kracht op commerciële walvisjacht en gaan discussies vooral ook over de handhaving van dit verbod en enkele uitzonderingen hierop. De spanning in de IWC zit vooral in deze ontwikkeling. Walvisvarende landen als Noorwegen en IJsland, en daarnaast ontwikkelende landen met name in West-Afrika en het Caribisch gebied, blijven vasthouden aan de oorspronkelijke doelstelling van het verdrag, het reguleren van de walvisjacht. Vaak trekken zij daarbij de vergelijking met andere vormen van visserij en de relatie met voedselveiligheid. Japan is in 2018 weliswaar uit het verdrag gestapt, maar is als 'observer' achter de schermen nog steeds merkbaar actief op deze agenda.

III. Samenvatting van de belangrijkste conclusies van IWC68

De aanwezigheid van 20¹ van 23 EU IWC lidstaten met stemrecht toonde een sterke commitment van de EU voor het werk van de IWC. Het benadrukte het belang om vanuit de lidstaten de steun te vergroten voor het werk van de IWC aan bescherming en welzijn van walvissen, en daarnaast was de EU positie er heel duidelijk op gericht om elke poging om het moratorium op te heffen en terug te keren naar commerciële walvisjacht af te wijzen.

De gezamenlijke EU positie en actieve inzet van met name Nederland en België, olv het Tsjechische voorzitterschap, hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het succes van IWC68. Hier volgen de belangrijkste conclusies en uitkomsten van de bijeenkomst:

De financiële situatie van de IWC

Het meest belangrijke onderwerp om het voortbestaan van de IWC te kunnen garanderen, was het adopteren van een gebalanceerd budget. Als dit niet was gewijzigd, dan was de IWC binnen een paar jaar insolvent geweest. Door Australië was al vier jaar gewerkt aan een uitgebreide campagne om landen voor te bereiden op de discussie en er werden drie opties voorgesteld: 1. Enkel rigoureuze verlagingen in de uitgaven, met name voor het Secretariaat en het wetenschappelijk comité; 2. Een combinatie van contributieverhogingen en verlagingen in de uitgaven en 3. Enkel contributieverhogingen. In de discussies kwam naar voren dat het voor een aantal ontwikkelende landen en Italië (vanwege politiek mandaat) niet mogelijk was om contributies te verhogen. Een compromis werd toen gevonden in het doorvoeren van contributieverhogingen voor alleen de meer ontwikkelde landen voor de komende twee jaar. Italië stemde als enige tegen. Tevens werd er een 'Budget Reform Strategy' aangenomen, die ervoor moet zorgen dat er altijd voor 4 jaar wordt gebudgetteerd en er altijd een gebalanceerd budget moet zijn. Eén van de maatregelen om de

¹ Oostenrijk, België, Bulgarije, Kroatië, Tsjechië, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Italië, Litouwen, Luxemburg, Nederland, Polen, Portugal, Slowakije, Slovenië, Spanje, Zweden.

uitgaven te verlagen is dat het wetenschappelijk comité vanaf 2025 om de twee jaar in persoon wordt gehouden.

Resolutie over Plasticvervuiling in zee

Deze resolutie was ingediend door Tsjechië, namens de EU-lidstaten, en co-sponsoren VK, VS, Korea, Panama en India en werd met consensus aangenomen. Plasticvervuiling kan op verschillende manieren gevolgen hebben voor walvisachtigen en daarom stelt de resolutie dat de IWC werkzaamheden zal verrichten om deze bedreiging te identificeren en mitigeren.

Operationele Effectiviteit Werkgroep

Nederland is de afgelopen vier jaar actief lid geweest van deze werkgroep. De groep leverde vier voorstellen aan: 1. Een document over stemrechten tijdelijk instellen voor landen die maximaal 3 jaar hun contributies niet hebben betaald, vanwege de COVID-19 pandemie; 2. De eerdergenoemde Budget Reform Strategy, welke werd aangenomen; 3. Voorstellen voor wijzigingen in de organisatie- en vergaderstructuur en 4. Voorstellen voor een strategisch en/of werkplan. Op de eerste dag werd besloten dat, alleen voor IWC68, de stemrechten werden ingesteld voor landen die hun contributies 3 jaar niet hadden betaald. De voorstellen voor wijzigingen in de organisatie- en vergaderstructuur werden in eerste instantie geblokkeerd door het delegatielid van Antigua en Barbuda, die van mening was dat alles of niks moest worden geaccepteerd via consensus. Aangezien er geen consensus was over alle voorstellen, en dit ook als ruilmiddel voor de resolutie van Antigua en Barbuda werd gepositioneerd, bleef dit tot de laatste dag open. Uiteindelijk werd een compromis gevonden door een kleiner pakket aan effectiviteitsmaatregelen wel goed te keuren en de grotere structuurwijzigingen en discussie over een strategisch- en/of werkplan naar IWC69 door te schuiven.

Resolutie over het opheffen van het moratorium

Deze resolutie van Antigua en Barbuda deed veel stof opwaaien. Het betrof het opzetten van een werkgroep om de discussies over het 'Revised Management Schedule' te heropenen. Deze RMS strandde eerder na decennialange discussies omdat er geen overeenstemming kon worden gevonden over monitoring, controle- en handavingsmechanismen voor walvisjacht. Aangezien er geen nieuwe landen zijn die plannen hebben om walvisjacht op te starten en het proces enkel veel zou kosten, leek dit vooral een principiële discussie. Het EU standpunt was om deze resolutie geenszins te steunen, maar uit strategisch oogpunt werd door enkele EU landen wel deelgenomen aan een korte werkgroep, waar echter geen enkele mogelijkheid voor compromis werd gedeeld. De resolutie werd tot de donderdagmiddag aangehouden, schijnbaar als ruilmiddel voor andere afspraken, alvorens hij werd ingetrokken.

Resolutie over voedselzekerheid

Deze resolutie, ingediend door Gambia, Guinea, Cambodja en Antigua en Barbuda was voor de 6^e keer ingediend, maar werd ook op het laatste moment ingetrokken door de indianers. Het betrof een voorstel om binnen de IWC rekening te houden met voedselzekerheid en armoedebestrijding. Het lijkt de landen vooral te gaan om erkenning van hun rechten en behoeften en een link te leggen met de FAO. Ghana bemiddelde in de onderhandelingen en er werd positief gesproken over de gevoerde discussies. Een tegenvoorstel vanuit Australië, VS, VK en de EU lidstaten was echter te ver gewijzigd voor de indianers om mee akkoord te gaan en daarom trokken zij de resolutie op donderdagmiddag in.

Instelling van een nieuw walvisreservaat in de Zuidelijke Atlantische Oceaan (SAWS)

Dit voorstel van Argentinië, Brazilië en Uruguay werd voor de 17^e keer ingediend en lijkt vooral een symbolisch gebaar. Opvallend was dat Gabon en Zuid-Afrika zich hadden teruggetrokken als sponsoren. De indianers leken van te voren weinig toenadering te hebben gezocht naar de overige (West-Afrikaanse) landen die grenzen aan het gebied. Het voorstel had een driekwart meerderheid nodig omdat het een Verdragswijziging betreft, wat nog nooit bijna gehaald was, maar dit keer leek het binnen handbereik. De Braziliaanse Commissioner gaf op woensdag aan dat ze het voorstel hoe dan ook tot stemming wilden laten komen, ook al hadden meerdere partijen uit de West-Afrikaanse/ Caribische regio's aangegeven dat ze alle voorstellen met consensus wilden laten goedkeuren. Toen het voorstel vervolgens zou worden besproken op donderdagochtend, bleven er

16² landen weg uit de vergadering, zodat er geen quorum was om te kunnen stemmen. Dit leidde tot verhitte discussies, onder andere over wat quorum precies inhield, waar enerzijds men geen precedent wilde scheppen voor een dergelijke handelswijze, en anderzijds een oplossing gezocht moest worden om essentiële besluiten, zoals over budget, te kunnen nemen. Het eindigde ermee dat er niet over het besluit gestemd kon worden, omdat er geen quorum was. Hier werd bezwaar op aangetekend door de Zuid-Amerikaanse landen en aan de taken van de WGOE werd toegevoegd dat een definitie van quorum zou worden gemaakt, ter bespreking als eerste punt van de agenda tijdens IWC69. Vervolgens kwamen de weggebleven landen weer terug. De meeste landen, waaronder de EU lidstaten, spraken hun ongenoegen uit over deze gang van zaken en de landen gaven hun gecontinueerde steun voor het walvisreservaat.

Aboriginal Subsistence Whaling (ASW)

Nederland nam deel aan de ASW werkgroep op de vrijdag voorafgaand aan de plenaire vergadering. Met deze term worden de rechten van inheemse volken op zelfvoorziening d.m.v. walvisjacht aangeduid. Tijdens IWC67 zijn lange termijn afspraken gemaakt over quota, die elke zes jaar worden herzien. Veel van de discussie was daarom gericht op het kunnen vergaren van de wetenschappelijke onderbouwing voor de quota vernieuwing in 2024. In 2023 en 2024 zullen de wetenschappelijke comités daarom nog in persoon zijn en vanaf dan om het jaar, in het jaar dat de Commissievergadering ook plaatsvindt.

Beschermingscomite (CC)

Nederland nam deel aan de CC op de zaterdag voorafgaand aan de plenaire vergadering. Er werd een groot scala aan onderwerpen besproken, waaronder een groot aantal beschermingsplannen voor soorten walvisachtigen, walvisreservaten, werkgroepen over bijvangst, whale watching, onderwatergeluid, scheepsaanvaringen, zwerfvuil, klimaatverandering, vervuiling, kleine walvisachtigen en soorten in kritieke toestand. Nederland heeft het voorzitterschap aanvaard van de Staande Werkgroep over het Bijvangst Mitigatie Initiatief en ondersteunt het vrijwillige beschermingsfonds met 10.000 euro, waarvan 5.000 voor het Bijvangst Mitigatie Initiatief. Tevens doneert Nederland 5.000 euro aan het vrijwillige fonds voor onderzoek aan kleine walvisachtigen.

Tenslotte, Nederland hecht waarde aan de deelname van alle landen aan belangrijke vergaderingen van de IWC en doneert daarom nog 5.000 euro aan het fonds voor assistentie aan landen met gelimiteerde middelen.

² Antigua and Barbuda, Benin, Cambodja, Ghana, Guinea, IJsland, Ivoorkust, Kiribati, Laos, Liberia, Mauretanie, Marokko, Nauru, Palau, St. Lucia, Solomon Islands